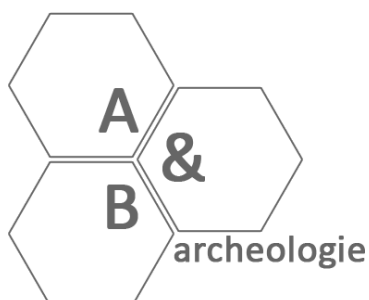

Nota Roeselare Populierstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

6-2-2021

Titel: Nota Roeselare Populierstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Projectcode bureauonderzoek: 2020C274

Bekrachtigde archeologienota: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/14621>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2021A127

Intern projectnummer: 2021.005

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Roeselare, Populierstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 64706,74 en Y: 183352,53; X: 64873,19 en Y: 183431,47

Oppervlakte plangebied: ca. 8110m²

Kadastergegevens: Roeselare, afdeling 2, sectie B, percelen 1331D en 1332F (zie figuur 2)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog) en initiatiefnemer

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 06/02/2021

© Acke & Bracke bv, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	6
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	6
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	7
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	7
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	7
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	7
2. PROEFSLEUVENONDERZOEK	10
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	10
2.2. ASSESSMENT SPOREN	15
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	19
2.4. ASSESSMENT STALEN	20
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	20
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	21
2.7. SYNTHESE	23
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	23
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	24
3. SAMENVATTING	26
4. BIBLIOGRAFIE	28
5. BIJLAGES	29

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Roeselare Populierstraat (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen, horende bij de bekrachtigde archeologienota waren de volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten (bv. houtskoolmeilers) of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen en deze aangetroffen tijdens het vooronderzoek op het aangrenzend perceel ten oosten van het plangebied?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

¹ Acke, Bracke, Fonteyn 2020.

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing. Het proefsleuvenonderzoek kon uitgevoerd worden onder gunstige omstandigheden. De teelaarde bleek nat te zijn, maar nog voldoende onderzoekbaar om een gedegen archeologisch vooronderzoek uit te voeren.

Figuur 1 Zicht op het plangebied vanuit het noordoosten.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op maandag 1 februari 2021. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 7 parallelle quasi oost-west georiënteerde sleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan kon grotendeels gevolgd worden. Sleuf 5 werd omwille van een grote waterplas, tussen sleuf 4 en 5, deels aangepast. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De zone van de geplande werken is ca. 8110m² groot. Hiervan werd ca. 865,3m² (10,7%) onderzocht door middel van proefsleuven en 85,2m² (1,1%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk werd hiermee net niet behaald (11,8%). Desondanks kon een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel, dat in dit geval negatief bleek te zijn.

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. De aangelegde vlakken en de storten van de sleuven en sporen werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde geen relevante vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Hierbij werden acht sporen aangetroffen. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon Coolpix W300. Er is één inventarisnummer uitgedeeld aan vondstmateriaal uit de archeologische sporen. Er werden geen stalen genomen, gezien hiertoe geen relevante sporen of andere contexten werden aangetroffen. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden vijf referentieprofielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein.

De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk de C-horizont. Deze bevond zich ca. 40cm tot 60cm onder het huidige maaiveldniveau. De C-horizont bevindt zich op een diepte van ca. +22,3m TAW in het noordwesten, ca. +22,8m TAW in het noordoosten, ca. +23,0m TAW in het zuidoosten, ca. +22,4m TAW in het zuidwesten en ca. +22,6m TAW centraal. Er is sprake van een geringe oost-west georiënteerde helling.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op maandag 1 februari 2021. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Bekaert-grondwerken. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als erkend-archeoloog, Paulien Fonteyn als assistent-archeoloog. Een landmeter van MeetHet stond in voor de opmetingen met GPS-toestel, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Paulien Fonteyn.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

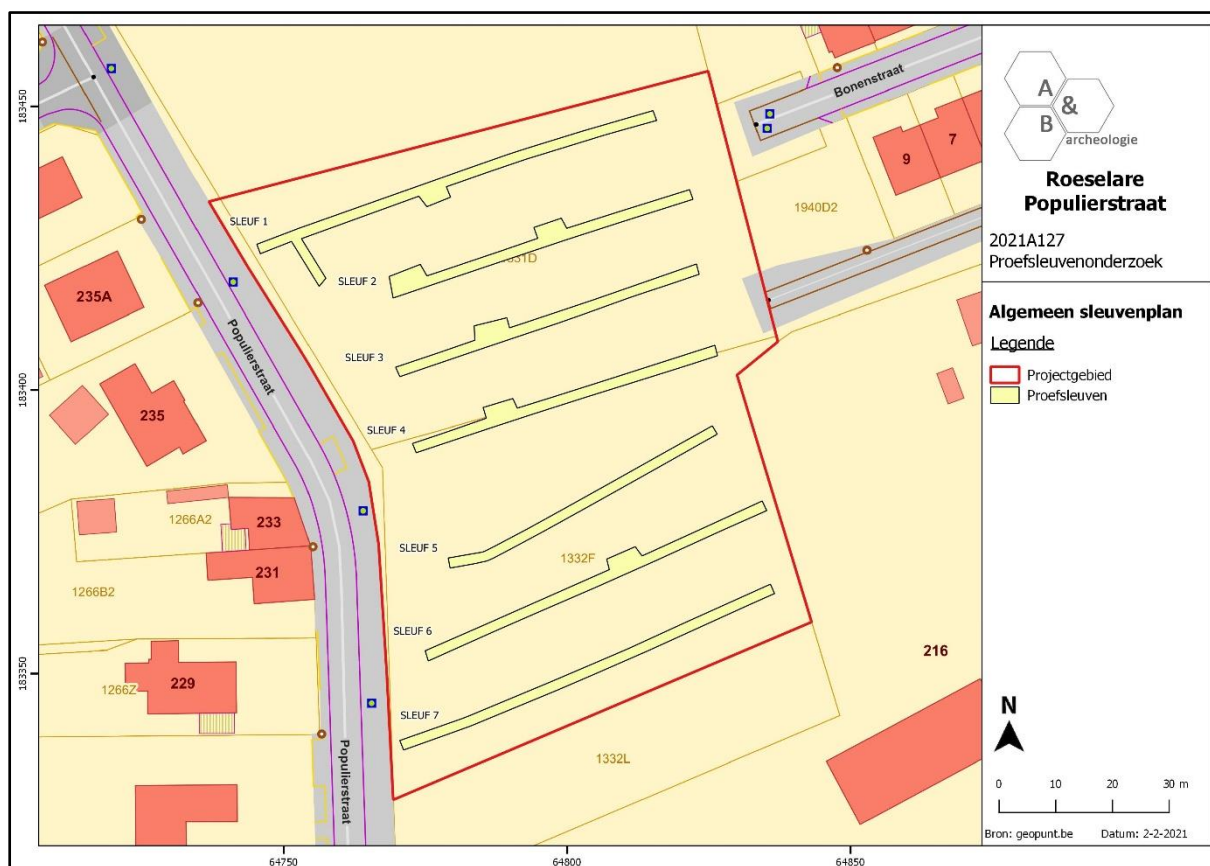
1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

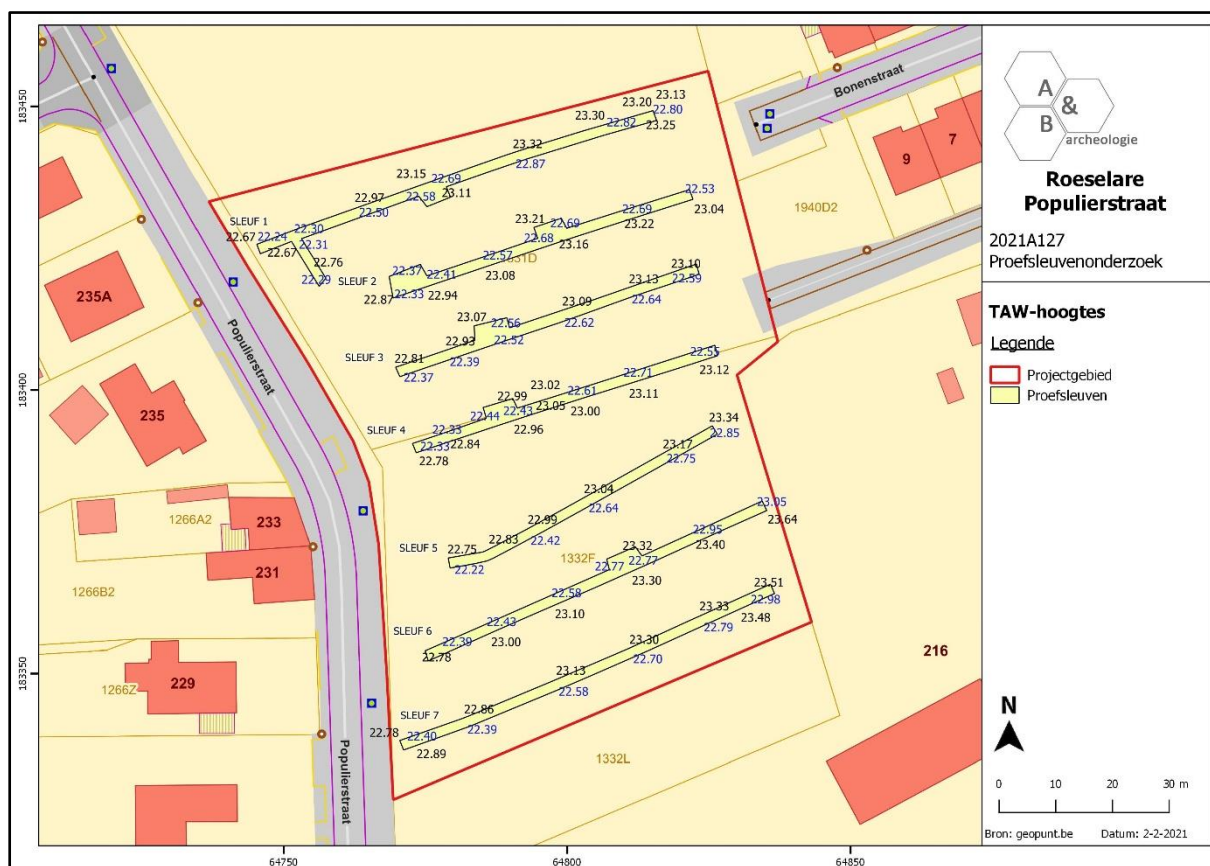
² Acke, Bracke, Fonteyn 2020.

Figuur 2 Projectie van het sleuvenplan op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 3 Projectie van het sleuvenplan op een recente luchtfoto (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Projectie van de sleuven en hoogtes van het maaiveld (zwart) en het archeologisch vlak (blauw) op het GRB (bron: geopunt.be).

2. Proefsleuvenonderzoek

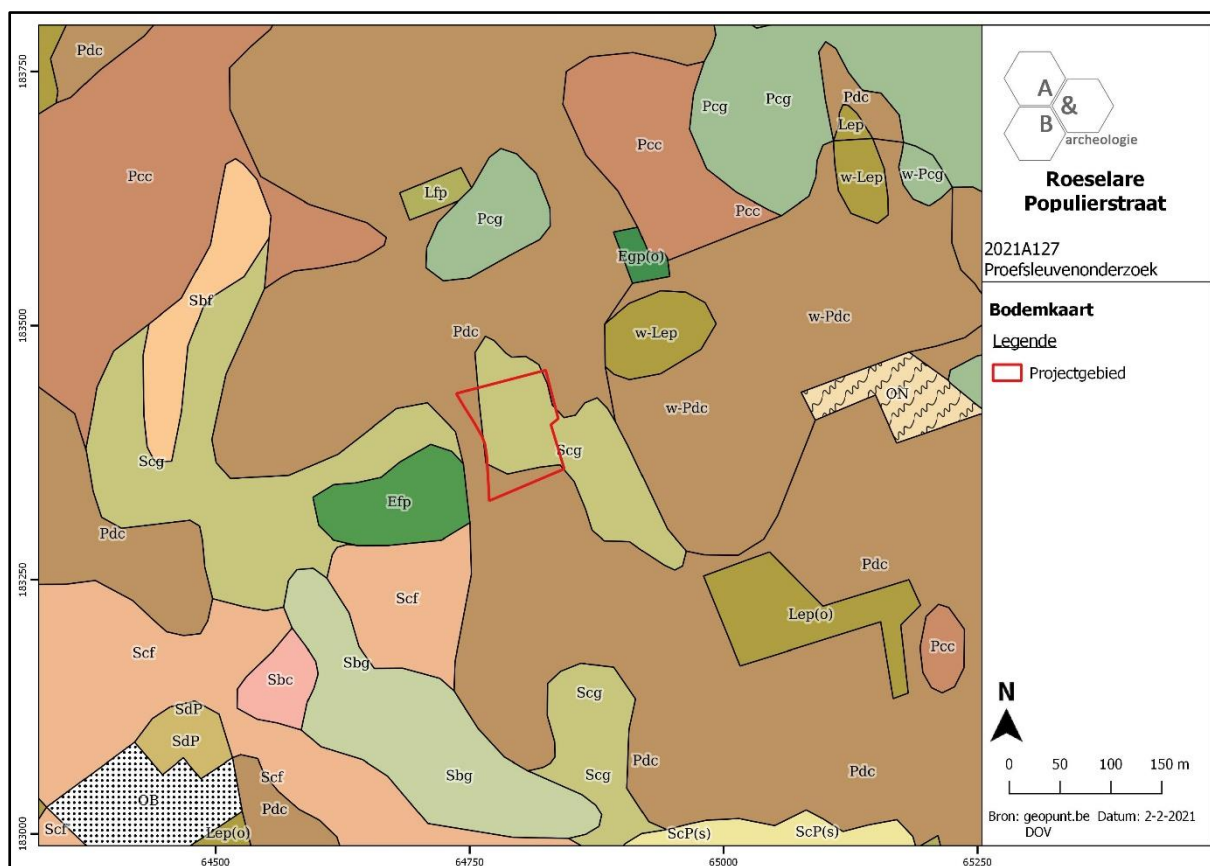
2.1. Aardkundige opbouw

De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van vijf bodemprofielen: profiel 1 in het noordwesten, profiel 2 in het noordoosten, profiel 3 centraal, profiel 4 in het zuidwesten en profiel 5 in het zuidoosten van het plangebied.

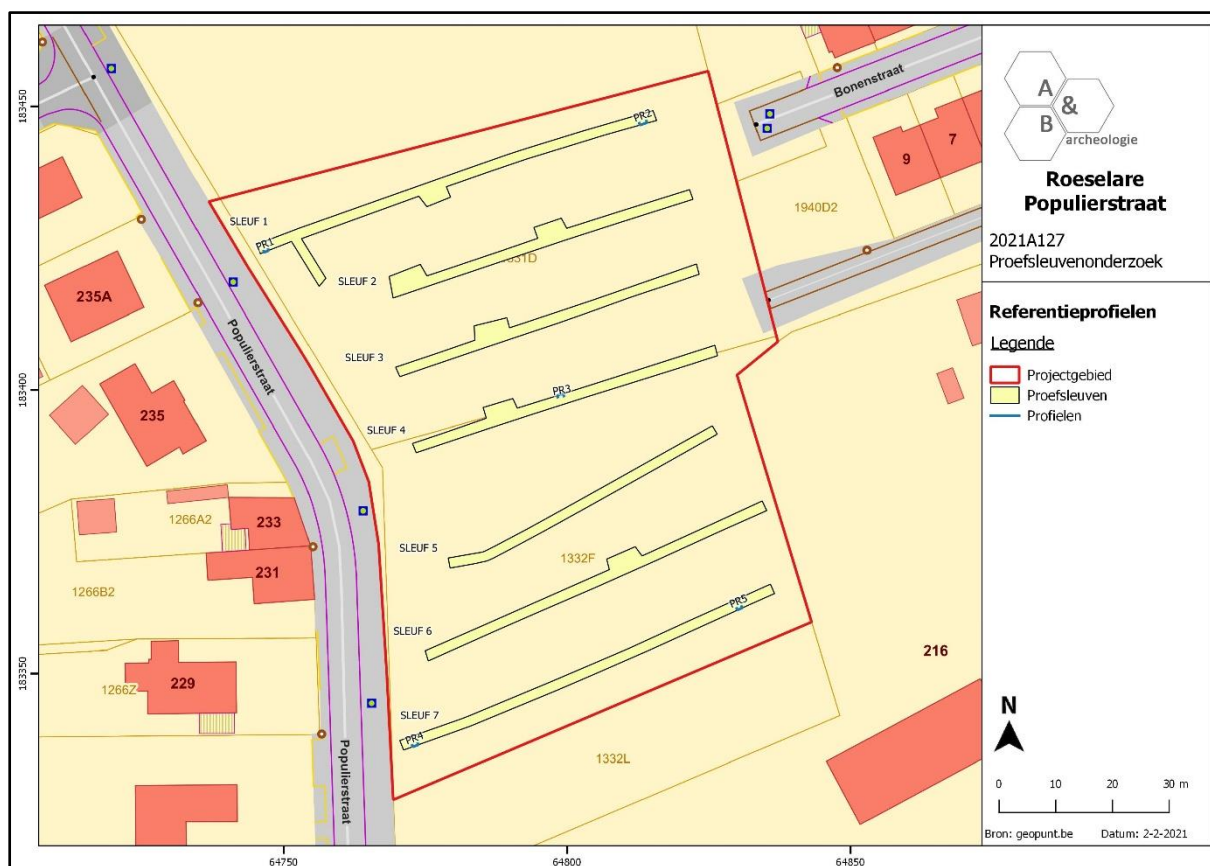
Op de bodemkaart worden binnen het plangebied twee verschillende bodemtypes gekarteerd. Over het grootste deel van het terrein wordt een Scg-bodem aangegeven. In het noordwesten en zuiden wordt echter een Pdc-bodem gekarteerd. Het bodemtype Scg omvat matig droge lemige zandgronden met duidelijke ijzer en/of humus B-horizont. Bij deze reeks matig droge lemige zandgronden is de humustoestand van de bouwvoor geassocieerd met de profielontwikkeling. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90cm. De waterhuishouding is goed in de winter, maar in droge zomers kan droogtegevoeligheid zich manifesteren. Pdc-bodems worden omschreven als matig natte lichte zandleembodems met sterk gevlekte (bij lemige sedimenten), verbrokkelde (bij zandige sedimenten) textuur B-horizont. Deze bodems hebben een homogene, humeuze en goed ontwikkelde bovengrond die een grijsbruine kleur heeft en gemiddeld 30cm dik is. De verbrokkelde textuur B-horizont is zwak ontwikkeld en begint op ca. 40 tot 60cm. De Pdc serie is geassocieerd met zwak ontwikkelde podzolen. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60cm. De bodems zijn iets te nat in de winter en soms te droog in de zomer.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd quasi over het gehele plangebied een A-C bodemopbouw vastgesteld. De Ap-horizont wordt daarbij gekenmerkt door een donkergrijsbruine kleur en heeft een dikte van ca. 40 à 60cm. De onderliggende C-horizont is beige tot oranjebruin gekleurd en kent een (lemig) zandige samenstelling, waarbinnen plaatselijk kleiigere pakketten opduiken. In profiel 5 werd onder de Ap-horizont nog een restant van een verbrokkelde B-horizont aangesneden. In het vlak zelf konden nog resten opgemerkt worden van humeuze podzolplekken (bv. boomvallen), te linken aan een bosfunctie in het verleden.

De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk de C-horizont. Deze bevond zich ca. 40cm tot 60cm onder het huidige maaiveldniveau. De C-horizont bevindt zich op een diepte van ca. +22,3m TAW in het noordwesten, ca. +22,8m TAW in het noordoosten, ca. +23,0m TAW in het zuidoosten, ca. +22,4m TAW in het zuidwesten en ca. +22,6m TAW centraal. Er is sprake van een geringe oost-west georiënteerde helling.

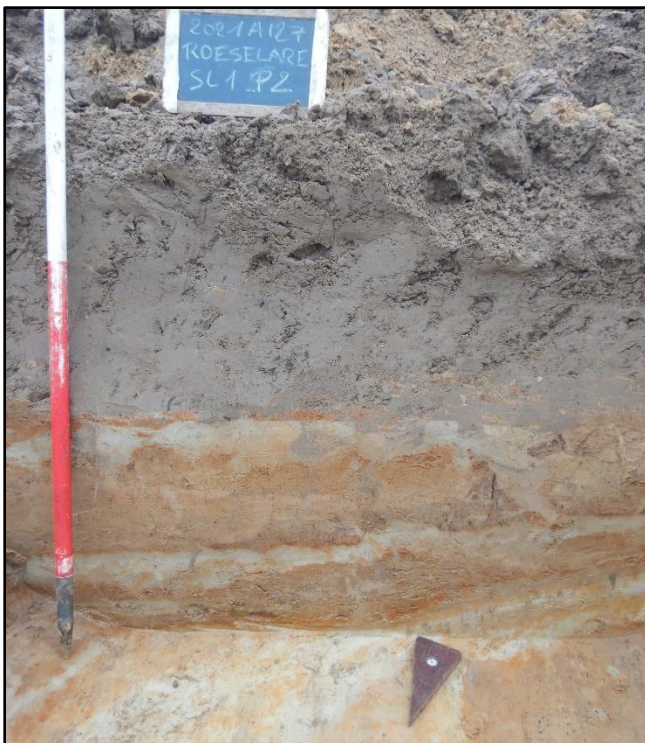
Figuur 5 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 6 Algemeen sleuvenplan met de locatie van de referentieprofielen (bron: geopunt.be).

Figuur 7 Profiel 1 in sleuf 1 in het noordwesten van het plangebied.

Figuur 8 Profiel 2 in sleuf 1 in het noordoosten van het plangebied.

Figuur 9 Profiel 3 in sleuf 4, centraal binnen het plangebied.

Figuur 10 Profiel 4 in sleuf 7 in het zuidwesten van het plangebied.

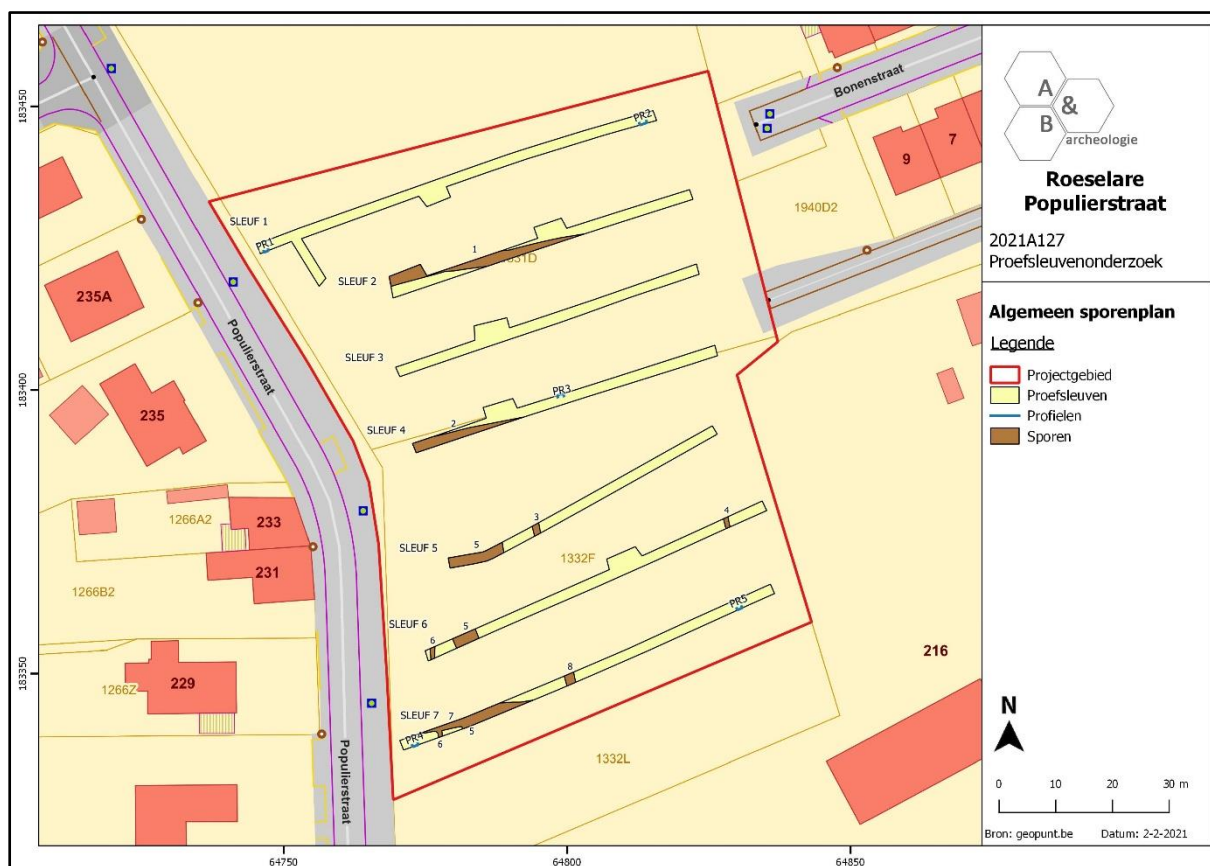
Figuur 11 Profiel 5 in sleuf 7 in het zuidoosten van het plangebied.

2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal acht archeologische sporen aangetroffen. Alle sporen kunnen omschreven worden als greppel- of grachtsegmenten. S1 en S2 kunnen worden geïnterpreteerd als perceelsgrachten, zichtbaar op historische kaarten uit de 19de eeuw. Beide grachten kenmerken zich door een (donker-)bruingrijze vulling en matig scherpe aflijning. Gracht S7 kent een gelijkaardige oriëntatie en vulling. Greppel S3/S8 is quasi noord-zuid georiënteerd en sluit mogelijk aan op S2. De greppel kenmerkt zich door een bruingrijze vulling en matig scherpe aflijning. Greppel S4 kent een gelijkaardige oriëntatie en vulling. Gracht S5 sluit in het zuidelijke deel van het terrein aan op gracht S7. Het spoor wordt gekenmerkt door een bruingrijze zandleemvulling. Ook greppel S6 sluit aan bij gracht S7. Het greppelsegment heeft een donkerbruingrijze vulling en is net als greppel S3/S8 en greppel S4 quasi noord-zuid georiënteerd. Gracht S7 kent een quasi oost-west georiënteerd verloop en kenmerkt zich door een bruingrijze zandleem vulling. Bij het opschaven van de gracht werden enkele scherven grijs en rood geglazuurd aardewerk aangetroffen (inv. 1), waaronder een randfragment van een voorraadpot type De Groote L42 en een wandscherf in rood geglazuurd aardewerk met gebruikssporen (beroerting). Het ensemble kan in de late middeleeuwen gedateerd worden.

Met uitzondering van grachten werden dus geen andere spoorcategorieën (bv. paalkuilen, houtskoolmeilers, ...) teruggevonden. De aangetroffen sporen kunnen geïnterpreteerd worden als begrenzingen van landindeling met een afwaterende functie en wijzen op het gebruik als cultuurgronden.

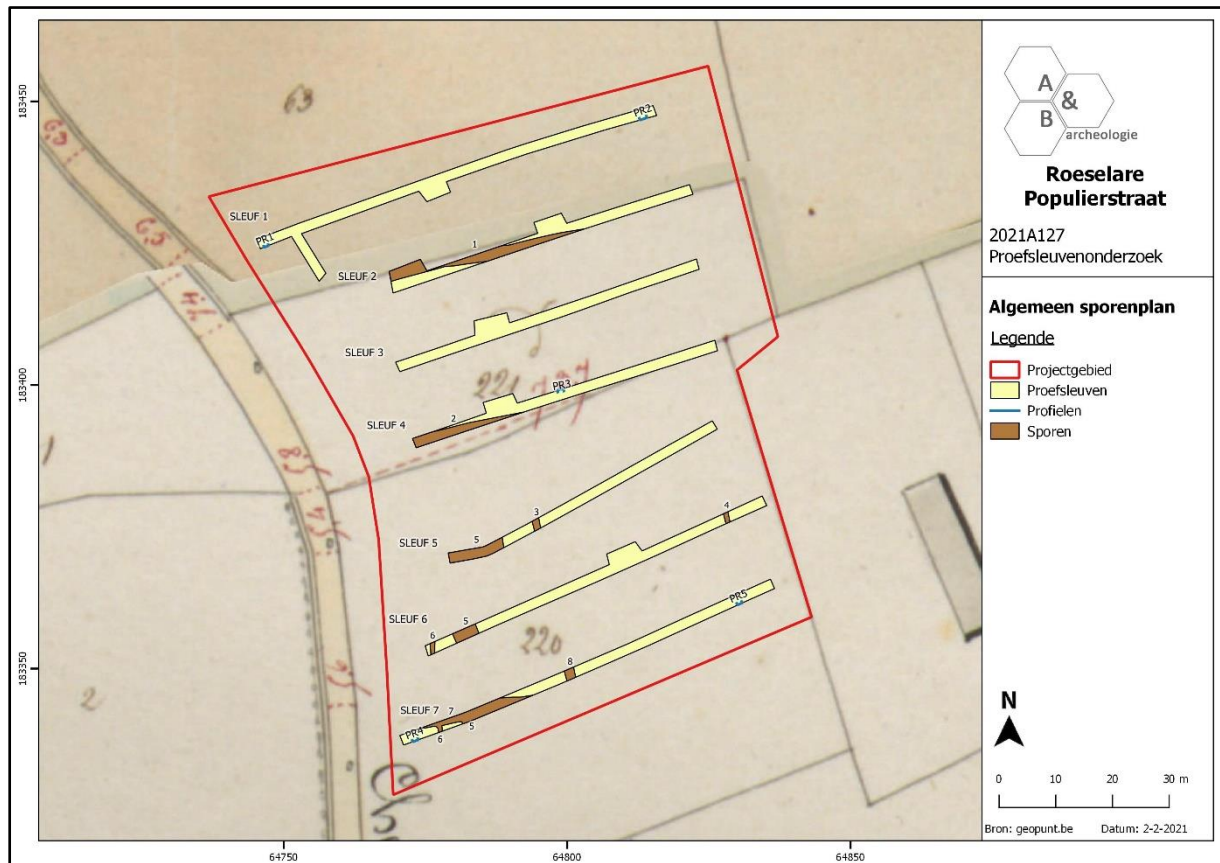
Een gedetailleerde beschrijving van de aangetroffen sporen kan geraadpleegd worden in de sporenlijst in bijlage.

Figuur 12 Allesporenkaart, geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Allesporenkaart, geprojecteerd op de orthofoto van 2020 (bron: geopunt.be).

Figuur 14 Allesporenkaart, geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Gracht S1 in sleuf 2.

Figuur 16 Greppel S3 in sleuf 5.

Figuur 17 Greppel S4 in sleuf 6.

Figuur 18 Overzichtsfoto van gracht S5, greppel S6 en gracht S7 in sleuf 7.

2.3. Assessment vondsten

Bij het opschaven van de gracht S7 werden een zestal scherven (47g) grijs en rood geglazuurd aardewerk aangetroffen (inv. 1), waaronder een grijs randfragment van een voorraadpot type De Groote L42, een bodem met ingeknepen standvoet van een kruik in grijs aardewerk en een wandscherf in rood geglazuurd aardewerk met gebruikssporen (beroerting). Het ensemble kan in de late middeleeuwen gedateerd worden.

Figuur 19 Grijs en rood geglazuurd aardewerk uit de gracht S7 met rechts een randfragment van een voorraadpot (inv. 1).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing. Het aangetroffen vondstmateriaal is stabiel genoeg en vereist geen actieve conservatie.

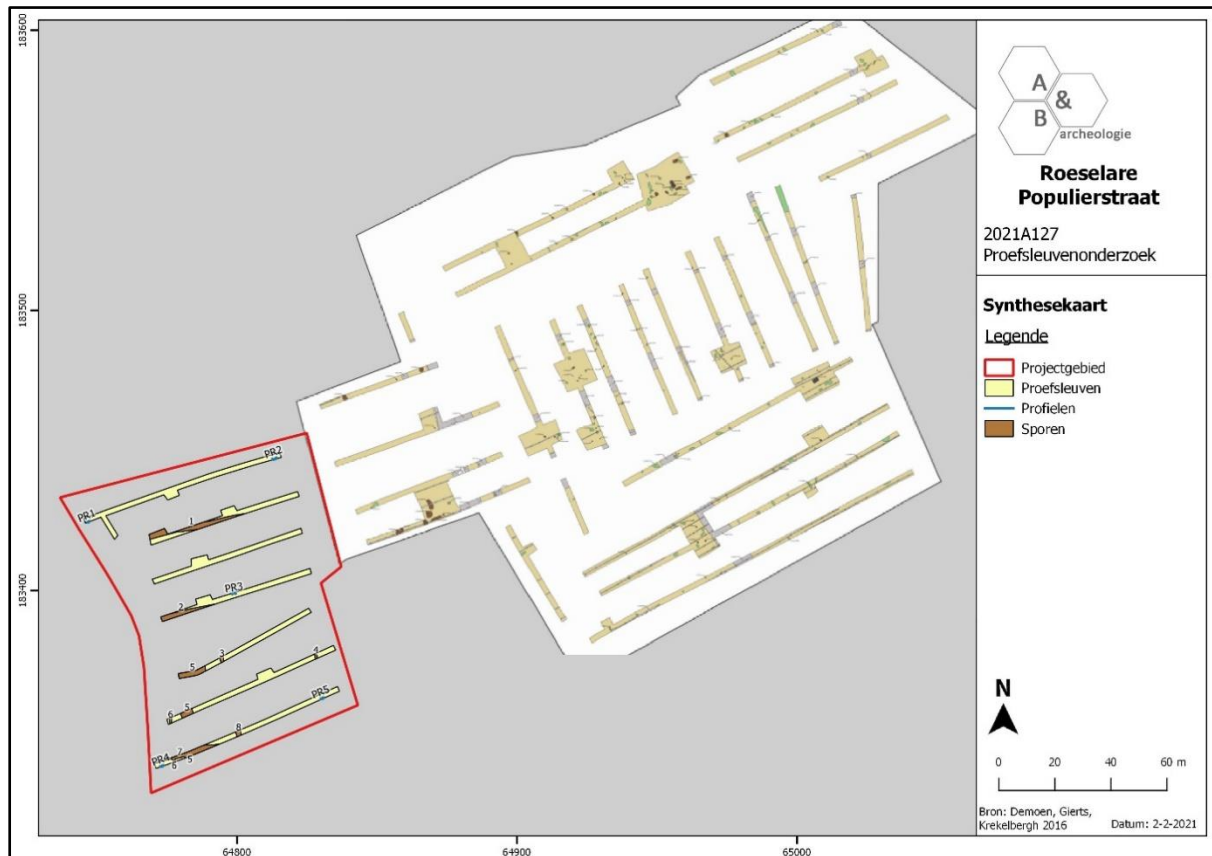
2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

Archeologische vondsten in de ruimere omgeving rond het plangebied tonen aan dat de regio reeds bezocht werd in het finaal Paleolithicum. Gravend onderzoek ten zuidwesten van het plangebied bracht verder reeds nederzettingssporen uit de midden-Romeinse periode aan het licht. Middeleeuwse archeologische waarden zijn vooralsnog voornamelijk gekend via cartografische bronnen. Deze geven immers verschillende walgrachtsites aan in de omgeving. Archeologisch vooronderzoek³ vlak net ten oosten van het plangebied bracht daarnaast enkele perceelsgreppels uit de nieuwe en nieuwste tijd aan het licht. Ook werden enkele paalkuilen en twee houtskoolmeilers aangesneden. De datering van de sporen blijft wegens het ontbreken van vondstmateriaal onzeker.

De aangetroffen sporen komen zowel qua oriëntatie als vulling overeen met de greppel- en grachtsegmenten die werden geregistreerd bij een eerder vooronderzoek meteen ten oosten van het terrein. Ze kunnen geïnterpreteerd worden als onderdelen van de voormalige landindeling. De omgeving van het plangebied vertoont op de Ferrariskaart, en mogelijk reeds in de late middeleeuwen, immers een sterk geordend karakter, met verschillende hoevedomeinen – waarvan enkele omgeven door een walgracht – en omliggende akkerlanden. De aangetroffen sporen weerspiegelen deze strakke indeling van de omliggende landbouwgronden en behoren wellicht toe aan de hoeve die zich vlak ten oosten van het plangebied bevindt. Deze hoeve wordt bovendien reeds aangegeven op de Ferrariskaart en kent wellicht zijn oorsprong in de late middeleeuwen.

Figuur 20 Uitsnede van de Ferrariskaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 21 Synthesekaart van het vooronderzoek aan de Izegemseardeweg (Demoen, Gierts, Krekelbergh 2016) en het vooronderzoek aan de Populierstraat.

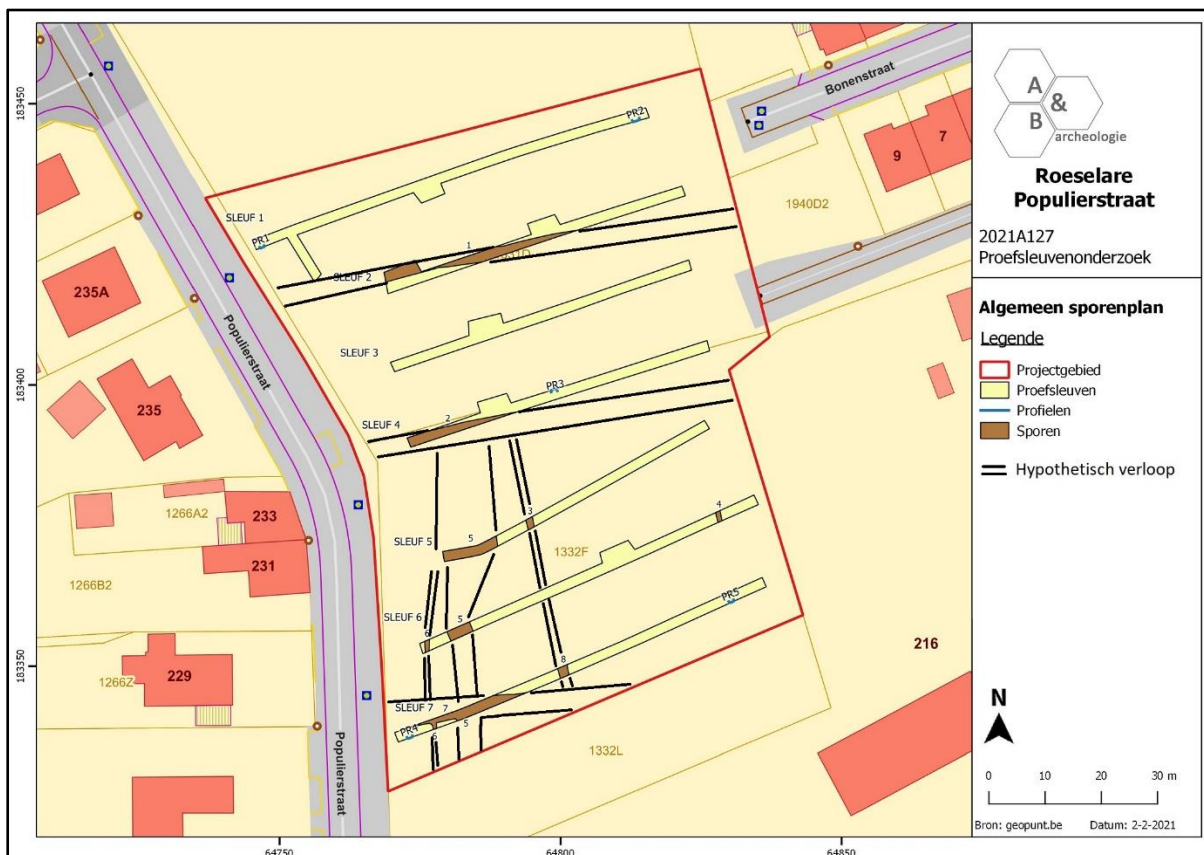
³ Demoen, Gierts, Krekelbergh 2016.

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Zoals de cartografische studie van het plangebied reeds aangaf, was het terrein vanaf de 18de eeuw onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. In de omgeving komen verschillende historische hoeves voor, waartussen strak ingedeelde landbouwgronden aanwezig zijn. De aangetroffen sporen getuigen van een dergelijke landindeling en kunnen geïnterpreteerd worden als off-site fenomenen. Er werden geen bewoningssporen aangetroffen. De sporen dateren vermoedelijk uit de nieuwe en nieuwste tijd, maar de landindeling gaat mogelijk terug tot de late middeleeuwen, waarvan gracht S7 wellicht een voorbeeld is gezien het aangetroffen vondstmateriaal.

Gezien de aangetroffen sporen geïnterpreteerd kunnen worden als off-site fenomenen met geringe archeologische waarde en een verder onderzoek ervan aldus geen significante kenniswinst inhoudt, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd. De kenniswinst werd immers bereikt bij het vooronderzoek dat duidelijk de functie als akkerlanden aantoonde. Wellicht vormt de oostelijk gelegen hoeve de oorspronkelijke (late middeleeuwen) bewoningskern en werd het gebied rondom ingenomen door landbouwpercelen.

Figuur 22 Hypothetisch verloop van de aangetroffen grachten en greppels.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de bureaustudie werden de volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?

Tijdens het vooronderzoek werden in totaal acht archeologische sporen geregistreerd. Het gaat louter om greppel- en grachtsegmenten.

- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?

De sporen kennen algemeen een gunstige bewaring.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?

De sporen behoren toe aan drie brede, quasi oost-west georiënteerde grachten en drie quasi noord-zuid georiënteerde greppels. Gezien deze haakse oriëntatie behoren de sporen mogelijk tot eenzelfde grachtencomplex dat teruggaat op een voormalige perceelsindeling.

- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten (bv. houtskoolmeilers) of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?

Er werden binnen het plangebied geen indicaties van artisanale activiteiten of andere functionele eigenschappen aangetroffen. Houtskoolmeilers werden niet aangetroffen.

- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

De sporen weerspiegelen een sterke mate van organisatie van het landschap, mogelijk reeds vanaf de late middeleeuwen. Ze verdelen de akkerlanden die behoren tot de verschillende historische hoeves die staan aangegeven op de kaart van Ferraris en die mogelijk een laatmiddeleeuwse oorsprong hebben.

- Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen en deze aangetroffen tijdens het vooronderzoek op het aangrenzend perceel ten oosten van het plangebied?

De aangetroffen grachten en greppels lijken overeen te komen met de aldaar aangetroffen gracht- en greppelsegmenten, zowel wat de oriëntatie als wat de vulling van de sporen betreft. Ze lijken dus deel uit te maken van een ruimer, sterk georganiseerd agrarisch landschap.

- Kan een archeologische site uitgesloten worden?

De gracht- en greppelsegmenten kunnen geïnterpreteerd worden als off-site fenomenen met geringe archeologische waarde. Er werden geen bewoningssporen of sporen met artisaan of funerair karakter aangesneden. Verder archeologisch onderzoek zal dan ook niet bijdragen tot een significante kenniswinst.

- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

Er werden geen recente verstoringen vastgesteld.

- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

Gezien de aangetroffen sporen geïnterpreteerd kunnen worden als off-site fenomenen met geringe archeologische waarde en een verder onderzoek ervan aldus geen significante kenniswinst inhoudt, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

3. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Roeselare Populierstraat (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota⁴ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op maandag 1 februari 2021. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 7 parallelle quasi oost-west georiënteerde sleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan kon grotendeels gevolgd worden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De zone van de geplande werken is ca. 8110m² groot. Hiervan werd ca. 865,3m² (10,7%) onderzocht door middel van proefsleuven en 85,2m² (1,1%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk werd hiermee net niet behaald (11,8%). Desondanks kon een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel, dat in dit geval negatief bleek te zijn.

Archeologische vondsten in de ruimere omgeving rond het plangebied tonen aan dat de regio reeds bezocht werd in het finaal Paleolithicum. Gravend onderzoek ten zuidwesten van het plangebied bracht verder reeds nederzettingssporen uit de midden-Romeinse periode aan het licht. Middeleeuwse archeologische waarden zijn vooralsnog voornamelijk gekend via cartografische bronnen. Deze geven immers verschillende walgrachtsites aan in de omgeving. Archeologisch vooronderzoek⁵ net ten oosten van het plangebied bracht daarnaast enkele perceelsgreppels uit de nieuwe en nieuwste tijd aan het licht. Ook werden enkele paalkuilen en twee houtskoolmeilers aangesneden. De datering van de sporen blijft wegens het ontbreken van vondstmateriaal onzeker.

Zoals de cartografische studie van het plangebied reeds aangaf, was het terrein vanaf de 18de eeuw onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond. In de omgeving komen verschillende historische hoeves voor, waartussen strak ingedeelde landbouwgronden aanwezig zijn. De aangetroffen sporen getuigen, samen met de sporen aangetroffen tijdens het eerder vooronderzoek meteen ten oosten van het plangebied, van een dergelijke landindeling en kunnen geïnterpreteerd worden als off-site fenomenen. Er werden geen bewoningssporen aangetroffen. De sporen dateren vermoedelijk uit de nieuwe en nieuwste tijd, maar de landindeling gaat mogelijk terug tot de late middeleeuwen.

⁴ Acke, Bracke, Fonteyn 2020.

⁵ Demoen, Gierts, Krekelbergh 2016.

Gezien de aangetroffen sporen geïnterpreteerd kunnen worden als off-site fenomenen met geringe archeologische waarde en een verder onderzoek ervan aldus geen significante kenniswinst inhoudt, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

4. Bibliografie

- Acke B., Bracke M., Fonteyn P., 2020. *Archeologienota Roeselare Populierstraat*, Moerbeke-Waas: Acke & Bracke bv.
- Demoen D., Gierts I., Krekelbergh N., 2016. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Roeselare – Izegemseardeweg, *BAAC Vlaanderen Rapport 169*, Bassevelde: BAAC Vlaanderen bvba.
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>
- www.geopunt.be

5. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2021A127			Coördinaten	X 64773,73; Y 183337,46	
Type onderzoek		Proefsleuven				X 64772,77; Y 183337,11	
Profielnummer		PR4			Hoogte	+22,89m TAW	
Oriëntatie		O-W			Grondwater	niet bereikt	
Datum		01/02/2021			Classificatie	Pdc	
Weer		Bewolkt				Matig natte lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont	
Beschrijving		Paulien Fonteyn			Fotonr	23	
Landgebruik		Akkerland			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Maïs					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	A(p)	0	50	Droog	Ja	Duidelijk	Regelmatig
H2	C	50	-	Droog	Nee	-	-
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkergrijsbruin		Matig nat		P	Lichte zandleem	/	
Bleekgeel - oranjebruin		Matig Nat		P	Lichte zandleem	/	

Figuur 23 Profiel 4 in sleuf 7 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

• **Figurenlijst**

Figuur 1 Zicht op het plangebied vanuit het noordoosten.	5
Figuur 2 Projectie van het sleuvenplan op het GRB (bron: geopunt.be).	8
Figuur 3 Projectie van het sleuvenplan op het een recente luchtfoto (bron: geopunt.be).	8
Figuur 4 Projectie van de sleuven en hoogtes van het maaiveld (zwart) en het archeologisch vlak (blauw) op het GRB (bron: geopunt.be).....	9
Figuur 5 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	11
Figuur 6 Algemeen sleuvenplan met de locatie van de referentieprofielen (bron: geopunt.be).	11
Figuur 7 Profiel 1 in sleuf 1 in het noordwesten van het plangebied.	12
Figuur 8 Profiel 2 in sleuf 1 in het noordoosten van het plangebied.....	12
Figuur 9 Profiel 3 in sleuf 4, centraal binnen het plangebied.....	13
Figuur 10 Profiel 4 in sleuf 7 in het zuidwesten van het plangebied.	13
Figuur 11 Profiel 5 in sleuf 7 in het zuidoosten van het plangebied.....	14
Figuur 12 Allesporenkaart, geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).	16
Figuur 13 Allesporenkaart, geprojecteerd op de orthofoto van 2020 (bron: geopunt.be).	16
Figuur 14 Allesporenkaart, geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (bron: geopunt.be).	17
Figuur 15 Gracht S1 in sleuf 2.	17
Figuur 16 Greppel S3 in sleuf 5.	18
Figuur 17 Greppel S4 in sleuf 6.	18
Figuur 18 Overzichtsfoto van gracht S5, greppel S6 en gracht S7 in sleuf 7.	19
Figuur 19 Grijs en rood geglazuurd aardewerk uit de gracht S7 met rechts een randfragment van een voorraadpot (inv. 1).	20
Figuur 20 Uitsnede van de Ferrariskaart ter hoogte van het plangebied (bron: geopunt.be).	21
Figuur 21 Synthesekaart van het vooronderzoek aan de Izegemse aardeweg (Demoen, Gierts, Krekelbergh 2016) en het vooronderzoek aan de Populierstraat.	22
Figuur 22 Hypothetisch verloop van de aangetroffen grachten en greppels.	23
Figuur 23 Profiel 4 in sleuf 7 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.	30

- Plannenlijst

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenkaart	Onbepaald	X	02/02/2021

Sporenlijst

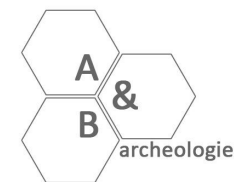
2021A127Proefsleuvenonderzoek Roeselare Populierstraat

Spoornr	Werkputnr./Sleufnr.	Sectornr.	Vaknr.	Vlaknr.	Interpretatie	Associatie	Datum	Aflijning	Datering	Coupe (x,y)	Diepte	Opmerkingen	Laag					Bouwelement					Relatie	Vondstnr	Staalnr	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)	
													Nummer	Aard (HOM/HET)	Kleur	Textuur	Inclusies	Bioturbatie	Constructie	Fasering	Materiaal	Afwerking						Techniek
1	2	/	/	1	gracht	/	01/02/2021	matig scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	doBRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	/	/	15	/	
2	4	/	/	1	gracht	/	01/02/2021	matig scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	BRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3	5	/	/	1	greppel	S3/S8	01/02/2021	matig scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	BRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	S3=S8	/	/	16	/
4	6	/	/	1	greppel	/	01/02/2021	matig scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	doBRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	/	/	/	17	/
5	5-7	/	/	1	gracht	S7	01/02/2021	scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	BRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	/	/	/	18	/
6	6	/	/	1	greppel	S7	01/02/2021	matig scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	doBRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	/	/	/	18	/
7	7	/	/	1	gracht	S5, S6	01/02/2021	scherp	LME	/	/	/	1	HET	BRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	/	1	/	18	/
8	7	/	/	1	greppel	S3/S8	01/02/2021	scherp	PME/NT	/	/	/	1	HET	BRGR	S	/	ja	/	/	/	/	/	S3=S8	/	/	/	/

Vondstenlijst

2021A127 Proefsleuvenonderzoek Roeselare Populierstraat

Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/C oupedeel	Werkput/SI euf	Sector	Vak	Profiel	Vlak	Inzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Vondstcategorie	Datering	Hoeveelheid (telling/schatting)	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)	Vondst- tekening
1	7	1	/	7	/	/	/	1	AV	1/02/2021	/	/	AW: grijs gedraaid (ingeknepen standvoet en rand voorraadpot) en roodbakkend geglaazuurd aardewerk (sporen van beroeting)	LME	6	47	ja	19	/	/

Roeselare Populierstraat

2021A127
Proefsleuvenonderzoek

Algemeen sporenplan

Legende

- Projectgebied
- Proefsleuven
- Profielen
- Sporen

0 10 20 30 m

Bron: geopunt.be Datum: 2-2-2021

